A°. 1824. N°. 119.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG DEN 4 OCTOBER.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN hebben goedgevonden, bij ampliatie hunner Publicatie van den 27. September jl., te bepalen: 'Zoo als geschiedt bij dezene, dat gedurende de Illuminatie, de rijtuigen zullen moeten komen door de *Maarsmansteeg* van de *Breedstraat*, en door de *Donkersteeg* van de *Hoogstraat*. En door de *Watersteeg* van de *Hoogstraat*. Wordende een iegelijk uitgenoodigd tot voorkoming van ongelukken, zulks na te komen. En heb Heer Directeur van Policie om daarin de hand te doen houden.

Aldus gepubliceerd, op den 2. October 1824.

Ter ordonnantie van denzelve,

P. A. VAN PUL.

MOLDAVIEN.

UITTREKSEL uit een BRIEF van JASSY den 8 September. 'Men heeft hier met verwondering gezien dat verscheide Fransche en Duitsche dagbladen aanhoudend artikels mededeelen, strekkende om de publieke opinie wegens 't het geen de beide Vorstendommen betreft, op den dwaalweg te brengen. Men schept behagen, hetzij uit onwetendheid of ter kwaadertrouw, om het besluit van den Grooten Heer ter ontruiming der Vorstendommen door zijne bezettingstroepen, in twijfel te trekken, en men schijnt hier te weten dat zijne bevelen ten dien opzichte reeds lang in Wallachijen en Moldavien bekend gemaakt, doch dezen, billijk verontrust door het voortleevende en de meedoogenloze ligging der lands, bewogen de weifeling der gouverneurs, door de jongste omstandigheden veroorzaakt, in overweging nemende, deden aan den Hospodar Stourdza vertogen, over de gevolgen, welke de afwezendheid van eene legermagt zou kunnen veroorzaken, doordien in dogenblikken van gevaar het moeilijk zoude zijn, om spoedig de nodige middelen tot handhaving van de rust in het land te vinden.

Deze overweging, dagtuigheid haar gegrond, heeft echter de vervulling der wenschen van de ongeruste gemoederen vertraagd. Want de Hospodar, opregtelijk in die wenschen delende, en daarenboven de last willende verligten, welke zijne landgenoten drukt, weikers welzijn het grondbeginsel van zijn bestuur uitmaakt, heeft behoorlijke maatregelen en voorzorgen genomen, om alle vrees te verbannen en uit zijne eigen kas een gedeelte der nodige sommen verschaft tot betaling der troepen; zoodat op den 29 Augustus de *militaire bezetting van Moldavien heeft plaats gehad*.

SPANJE.

MADRID den 22 september. Voorleden Zaturdag avond ten vijf uren, is de tijding van het overlijden van Zijne Majt. Lodewijk XVIII., door eenen buitengewonen Koerier aangebragt, die van Bellegarde, Burgeleid graaf Digeon was afgevaardigd. Deze treurige tijding heeft bij de troepen en het Spaansch volk een diepen en smartelijken indruk gemaakt. De Koning heeft, zoodra hij door den Opperhofmeester van deze groote gebeurtenis kennis had bekomen, onmiddelijk een rouw van drie maanden bevolen. Bij die gelegenheid ontving de General Digeon de condoleantie bezoeken van het diplomatiek lichaam, van verscheide Grandes van Spanje en van *devoeren* uit Opper-officieren van Zijne Catholijke Majesteit. Tevens werd de komst van Koning Karel X. op den troon van Frankrijk bekend gemaakt. Den volgenden dag, zijnde Zondag, zijn de Officieren van het garnisoen bij den General vereenigd geweest.

Het dekreet omtrent opgeeischte proclamatien of geschriften, is door Zijne Maj. bekrachtigd. Onder anderen worden alle de medeplichtigen van opstel verklaard, welke dergelijke stukken zonder aanteekening, voorlezen of hooren voorlezen, zonder daarvan dadelijk aan de justitie kennis te geven. Alle goederen, welke in zoodanige stukken bepaald mogten zijn, zullen ten voordeele van den aanbrenger verbeurd verklaard worden. Onder de verbodene boeken, welker lezing op zware straffen is verboden, telt men de overzetting van de beraadslagingen der vergadering van [illegible] Orleans, die meer zoo streng beteekend, wen verbiedt zelfs dat zijne kaak wel zonder [illegible]

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 30 September. De *Algemeine Zeitung* van Augsburg deelt een brief van Trieste mede van den 16 September, meldende dat sedert op dien dag een schip van Smirna was gekomen in 24 dagen, gecommandeerd door Kapitein Petrich, brieven mede brengende van den 29 Augustus, welke melden dat eene divisie van de Grieksche Vloot, uit 27 vaartuigen bestaande, in het kanaal van Samos een turksch fregat, twee korvetten en eene bark verbrand en 60 matrozen in den grond geboord hebben. Zoodra dezen gebeurtenis in het kamp der Asiatische troepen bij Scala Nuova bekend was, is hetzelve opgebroken, en een getal van 3000 turken heeft zich op Smirna gerigt, maar dadelijk over van den Pacha aanstalten waren gemaakt, om hen te bewaren. Alle deze tijdingen zijn door het rapport van den Kapitein Petrich bevestigd.

Ook is in de haven van Trieste een schip van Syra aangekomen, hetwelk de overtogt in 25 dagen heeft gedaan, weshalve men spoedig bijzondere omstandigheden vernemen kan, voor zoo verre den vermeelden aanval van Canaris betreft. Een particulieren brief van Cephalonien meldt, dat de Egyptische expeditie zich den 20 Augustus nog tusschen Cos en Rhodus bevondt.

Wijders vernemt men van Augsburg, dat den staatszaken te Konstantinopolen eene zekere gedaante te Weenen heeft veroorzaakt. Het Gouvernement had, bij het vertrek van den jongsten Koerier, depêches van die hoofdstad ontvangen, van welkers inhoud nog niets was uitgelekt. Ook heeft men brieven van handelshuizen van Pera ontvangen, behelzende zulke beschouwingen, die zonderheden over den ongeregelden toestand waarin zich het Ottomaansch Gouvernement thans bevindt, doen kennen, te zeer officieele stellingen dien betreffende afwijken.

GROOT-BRITTANNIE.

LONDEN den 28 September. Het vertrek van den Heer Canning, eenige dezer dagen, is [illegible] en de [illegible] gewerden, [illegible] ook weer te keer gestuit, en men [illegible] een groote weldaad voor het [illegible] ment van Frankrijk rekenen, dat de [illegible] tijden of factien, die er tot op [illegible] in een gelmoeten zijn, [illegible] derheid gebragt van hulpbronnen en wegen, die voor [illegible] maar één middelpunt, één hof en één regt gevonden worden.

Uit brieven van Malta zien men, dat de Markies van Hastings zijn bestuur begonnen heeft met de bevolking op de vreemde grens te verligten, [illegible] Hande regten op de vreemde goederen, [illegible] en de Italiaansche [illegible] Door de eerste maatregel is de handel in [illegible] geheel tot de Egyptische voortbrengselen [illegible] dat verscheide vaartuigen, met ladingen [illegible] Sicilie komende, naar hunne bestemming [illegible] zonder een enkel schepel verkocht te hebben. Deze maatregel is zeer haastig genomen, met oogmerk om de handelgenoots die zich sterk beklagen, te beganstigen. Het Gouvernement van Malta heeft meer dan 30 dal[illegible] zaad ladingen koren van Egypte in de magazijnen, welke thans verkocht zullen worden.

Volgens tijdingen [illegible]

De verheffing van den Hertog van Orleans tot den titel van Koninklijke Hoogheid, heeft de [illegible] gunstige gezigten, hebben, ook meer te leur gesteld, en men [illegible] een groote weldaad voor het [illegible] ment van Frankrijk rekenen, dat de [illegible] tijden of factien, die er tot op [illegible] in een gelmoeten zijn, [illegible] derheid gebragt van hulpbronnen en wegen, die voor [illegible] maar één middelpunt, één hof en één regt gevonden worden.

PARIJS den 30 September. Zijne Maj. Karel X, heeft voorleden Maandag [illegible] deze hoofdstad gedaan, en is onder talrijke [illegible] ten van het geschut, omtrent 4 uur aan het paleis der Tuilerien aangekomen. Verbazend was de volksmenigte, welke op de [illegible] en de luchtvaart [illegible] heid weergalmde.

Gister op den middag, te eenen Raad van Ministers gehouden, welke door den Koning gepresideerd werd door den Dauphin bijgewoond werd.

Het [illegible] avondblad *L'Etoile* deelt eene [illegible] zigt 19, op Rotterdam 12 uur 40 [illegible]

De [illegible] van de Minister van Frankrijk, ten minste [illegible] zal het Ministerie van Frankrijk, gene verandering ondergaan. Karel X [illegible] door de gevoelens, welke [illegible] heeft de gevoelens, welke [illegible] zijne ministers [illegible] en vaarzijn [illegible] op de [illegible] regeringen der [illegible] van den Sint [illegible] aanzienheid en het [illegible] der volken [illegible] een groot gesteente [illegible] Parijs, en [illegible] in het voorhof [illegible] van Blanc opposite [illegible] ten [illegible] ten [illegible] zijn [illegible] ten [illegible] zijn [illegible] ten [illegible] zijn

MENGELINGEN.

TWEE HONDERD VIJFTIG-JARIG JUBEL.

Op, op ter feeste, Ingezetenen van Leyden! Het jubel, over den moed, de standvastigheid en de heilige trouw uwer Vaderen in den krijd tegen de misdadige dwingelandij van Spanje is uitgebroken. Op, op ter feeste en, openlijk, getoond, dat gij Nederlanders zijt, waardig het genot der vrijheid, waar voor onze Vaderen, moedig, gestreden en goed en bloed opgeofferd hebben. Heilig wis en is U de jaarlijksche dankdag voor Leydens Ontzet in den jare 1574, en zou dan het twee honderd vijftig-jarig jubel niet hoogstbelangrijk zijn? De volharding in dien strijd, de zegepraal van Leyden was de zegepraal van geheel Nederland.

Wie is bevoegdverdeelde, welke geen deel aan uwe Godsdienstige dankbaarheid, aan uwe gepaste vreugde zou nemen? Het is een feest van de vrijheid, die edelste der harrstogten, door de hand des Scheppers, onverdelgbaar, in de ziel der menschen ingeprent: vrijheid, welke, aan de Wet getrouw, gene Kluisters voor het gewisten duldt. Het is de gedenking der afschudding van het ijzeren juk van het overheerschend Spanje, en de dwangbevelen van eenen dwingeland, welke met bloed geschreven waren en met bloed — het bloed der onschuld dorsteden.

Wendt het oog naar Spanje, en ziet, wie de Volkeren zijn — heert, wie zij nog zouden wezen, zoo zij aan dezelfde trouw gehuisterd waren. Vergelijkt, en zij zult dubbelt vreugde smaken, die de verlossing, door uwe Vaderen verkregen, u in.

Het is niet waar, dat de heilige strijd der Vaderen *alleen* ter verbetting van den echten Godsdienst boven den anderen was. *Filips* van den dwingeland, welke het verdrag, hetgeen hij met eede bevestigd had, moedwillig schond en verbrak. Niet alleen de Protestanten hielden tegen hunne dwingelandij den opstand gewettigd, maar ook de Roomschgezinden. Roomschen en Ontroomschen, ja, al wie zich tegen de schending der privilegien verzette, werden door den dwingeland vervolgd en gedoemd. De Godsdienst was slechts het masker, waarvan de loose stuurlooze zich bediende, om hare snoode oogmerken te bereiken. Zoo vele edelen, welke den Paus huldigden, vielen onder den slagbijl, als de beulen, welke *Filips* over de Nederlandsche eedbrekers en ketterden een jegelijk, welk zich, hoe ook, tegen hem verzette, gezonden hadden. Godsdienst was voorwaar, de dekmantel, welke veel bij, om partijgeest te kweeken, en hunne snoode oogmerken in de gevolgen, tot volbrenging te brengen. Doch bij werd den zeg tijden gevoerd voor de zaligheid van God, naar zijne openbaringen, in dezen, en het zijn van waarheid, deugd en zeden, te maken, tot behoud der gelukkigheid, imperrijdig en met alle beleid zijn, te sparen en te bespaarden, om eene zaligmakende uitspraak te doen. Zij zal bevestigen, hoe de Godsdienstige gezindheden, bondig uitmaakten, beschermd werden en mogten bekerend worden. Wanneer de Godsdienst duldde geene overheersching. Zijne eigen verklaringen waren, dat de vrijheid van Religie aan allen moest worden zoo wel den Gereformeerden als den Roomschen, dat *de Godsdienst in de zijne, in de gevolgen, de harten niet* [illegible] *worden, maar dat er niemand belet, hinder of verdrietelijkheden gedaan worden*, en dat de gevangelijk gezetten in beide stukken *vrij en onbekommerd zouden blijven* (*). En deze zijne vergeetelijke. Voor een de gedachtenis van den gehaten heer vrijheid, hergaven in gevangenissen, noodlotsvaten, zelleggen en kampen, zag hij geduriglijk zwaard opgestoken; hergaven nog, door de bevolkingen, Gelukkiglijk door den Dandhaftigen Afstammeling van het Huis van Oranje, bestuurd, [illegible] en volk tot een doel vereenigen, de eigengemaakt [illegible]

Maar waarom [illegible] Niet de eene [illegible] den eigen verjaring van [illegible] niet zonde [illegible] dat zij nog niet van het egoïsme [illegible] derom gestaard. Als zij [illegible] den, want op zij voor U met [illegible] ren — daar op zij den [illegible] zij voor uwe vrijheid [illegible] wijzen, opstaten, opstaanden, maar [illegible] schare, in voorgaan [illegible] stortet zij uwe dankbetuigingen als een verheugend des Allerhoogsten, neder zij, te [illegible] Zijne eer in de uitredding [illegible] beldet zij een voor. Zijn [illegible]

(*) *G. Brandt*, Historie der Reformatie, I. Deel Boek X, bl. 550 en verv.

wee. (*) Zijn niet nog uwe zaadoenlogen voor zoo groater zegen levendig en zou uwe taal niet te zwak, ja te koud zijn, om dezelven te verheffen?

Vrolijk trekke het Jubel aan. Toon onze Vaderen, zo zoo ontzettend en langdurig beleg, verlost waren, gingen zij, in statigen optogt, voorgegaan door hunne moedige leiders, door den standvastigen VAN DE WERFF, den heldhaftigen VAN DER DOES, den spoedigen BOIZOT, den getrouwen VAN HOUT, naar de Pieterskerke, om den Almagtigen voor de ontvangene goedheid en afwoorgiene barmhartigheid, in de redding van Leyden zoo zigtbaar, met hartgrondige dankzegging en vrolijk psalmgezang, te verheerlijken. De eigen tempel, waar in zij nederknielden, niet bij onverschonden daar. Zij wordt, heden, geopend ter plegtige feestvierlinge over dezelfde wonderdadige Verlossing. Edele, voorname, geleerde Mannen gaan U voor, en leiden U op ter jubel. De Zonen van Pallas vergezellen den plegtigen tocht, en juichen in eene feestzang, van de standvastigheid uwer Vaderen verschuldigd. De taal der welsprekendheid zal weergalmen en de gemoederen tot dankbare vriendschap stemmen. Vreugdebetoonen zullen ongezigt worden. De behoeftigen zullen zich verkwikt gevoelen in het genot der spijzen, welke aan de stervende vest het leven hergaven. De gedenkteekenen uwer oudere zullen zigtbaar zijn. De Muziek van het feest zal, door de Toonkunst uit hare Tempels, verhoogd worden. De kunsten zullen uwe feestvierling huldigen. De geheele stad zal verlicht zijn en zich verheffen op den roem harer zegepraal.

Op, op ter feeste, Leydenaren! dat de Vreemdelingen, die Uwe Stad begroeten, zich van uwe oprechte deelneming overtuigen en in uwe vreugde stemmen. Zij hier minder, dan het naburig HAARLEM, op het eenwerpende der eere van haren LAURENS KOSTER. — een feest, zoo gevierd en ondersteund door orde, beleid, en eendrachtige, gulhartige, oprechte algemeene vreugde. Welkom zij u deze dag! Prijke hij in de geschiedenis van uwe Stad en in de jaarboeken van Nederland met onuitwischbare letteren en worde uw jubelfeest in dierbare gedenkenis overgebragt bij een dankbaar nageslacht, gelijk wij ons nog verlustigen in de jubelfeesten en jubelzangen onzer Voorvaderen!

Wie leest der Katten moed bij Mierlaar van Spanje?
Wie roemt de Vaderen trouw, die onbezwerkt stierven?
Wie zingt een vrije nakomst, en DOODS de ONRUST?
Wie, dan de dankbaar [illegible]

LIJST DER TEKSTEN, welke bij de [illegible] gelegenheid gepredikt zijn.

Plegtige [illegible] voorm. Ds. *Petrus Olivier*. Ps. 9: 10 en 11.
Hoogl. K., voorm. [illegible] Ps. 107 vs. 1 en 2.
Leuv. K., voorm. *Engelgr.* [illegible] Openb. 19 vs. 1 en 6.
Marl. K., voorm. *Gerardus* [illegible] Ps. 124 vs. 1 en 2.
Vr. K., voorm. *Mennisch* [illegible] Ps. 118 vs. 15 en 16.
[illegible] namidd. *Mequette* [illegible] Ps. 77 vs. 15.
Rom. K., voorm. *J. Rijnvis* [illegible] Openb. 15 vs. 2 en 3.
Luth. K., voorm. *Junius* [illegible] Ie Boek der Maccabeen Cap. I vs. 55 tot 62 en de 6 eerste versen van Cap. II.
[illegible] voorm. [illegible] Ps. 124 vs. 1 en 2.
[illegible] Navolging van het Dordrechtsche Volkslied op het vierde Eeuwfeest, over de uitvinding der Boekdrukkunst.
[illegible] Dien volgenden dag, zijnde Zondag, alle de Gildebroeders van het [illegible] In het [illegible]
[illegible]

(*) Zie [illegible]

(1) *Vert.* (2) *Gelukkiglijk*

(3) *Gods de Heeling en het Vaderland.*

(4) *Eendragt.* (5) *Vrijheid.* (6) *Landsregt.* (7) *Wet.* (8) *Gods de Heeling en het Vaderland.*

Het Standbeeld van den Hertog van Alva.

Kort na dat *Alva* den 16den penning had uitgeschreven en genomen, vond men, onder zijn standbeeld, te Brussel, dit volgende:

Estne hic Alvarus dux jam plus immo prudens?
des anderen daags vond men de vraag: *Estne hoc carmen?*
en het antwoord was: *Tolle decimas et erit:*
Estne hic Asinus dux impius immo nudens.

Uittreksel uit een verhaal van eenen twee en zestig-jarigen Grijsaard, welke de belegering van Leyden had bijgewoond, door hem aan zijne Kinderen en Klein-Kinderen, op den 3 October 1630, medegedeeld. (De oude spelling alleen is veranderd.)

Maar hoe alles gerekt en bekrekt wierd, en hoe lober dat wij aten, evenwel, zoo gerekte alle het koren binnen de twee eerste maanden ten einde: toen is de nood hoog en meer verzwaard: men heeft toen, door gebrek van brood, mantknoeken beginnen te eten, het welk een zeer slappe kost was; en, schoon hadden wij evenwel maar geboog gebad: maar neen! men heeft die ook zoo spaarzaam omgedeeld, als mogelijk was: men heeft dan bij, (om het hart wat te verterken) elk een half pond mager koevleesch of paardevleesch omgedeeld; vleesch (zeg ik) dat door de groote magerheid, haast niet dan slijm was, het welk evenwel, door ons, op hope van ontzet, met groot geduld is gegeten. Maar, och lieve! het is met ter tijd ook zoo verre gekomen, dat het mout en het vleesch mede opraakte, en dat ik en vele vroome burgers begonden, met klagende stemme, te gewagen: *och! dat wij nog den verloren Zoon zijnen hongerigen, kuik met verkensdraf mogt vullen!* Het is kwalijk te gelooven, wat jammer en ellende wij, in de laatste zes weken van dat beleg, hebben geleden: het was een wonder, om te zien, wat de mensch al verzinnen zou, om zijnen honger te stelpen: men zag den eenen de bladen van de perebomen, den anderen de bladen van de wingaardsen afplukken: die wisten te vroukken met olijfolie te koken en te eten, en vonden daar eenige verlerking in. Wortelen, Koolstokken, Kooibladen, niets bleef daar liggen: alles werd door den hongerigen verslonden: ja, de honger beeft zijnen armen vrolijken burger, zoo gedrongen, dat wij menigmaal het leven wenschten, om, buiten in de zuidery, eenige koolbladen en koolstokken te halen: wanneer wij een weinig kregen, wij verheugden ons, als of wij eenen grooten buit bekregen hadden. Als de ouders, (die een huis vol kinderen hadden) die al met honger leyden, zagen kinderen opbinden, om dezelve te doen slapen, dan wierpen zij een deel koolstokken met een deel koolbladen gekookt en in het schotelke gegoten, dwam, bij geval, achter op de plaats aanzonden, dat zijne kinderen bij de koolbladen waren gekomen, dat zij de buiken, de monden en de zikken vol bladen hadden. De Vader riep de Moeder, om dat spel te zien; de Moeder begon te klijven: maar, ten laatste, zoo werd de Vader en moeder weemoedig: de tranen liepen hen langs de wangen, als beschouwden zij hunne kinderen de zielige, van hare opgezwolen kinderen, die door den goed genees waren, lagen te benijden, om hunnen honger te stillen, dat zij ook koolbladen te mogen verpullen!!

Voorts verhaalde de Grijsaard, dat, ongeveer omtrent vierden, door order van den Magistraat, verordonneerd, de klagten der kinderen kwalijk van de hand konden weren, als iemand ergens een stukje vleesch aan een bijl of aan de bank zag hangen, elk greep, elk grabbelde, en die het kreeg, hield hem gelukkig, en ik heb al reeuw oog je men heeft gezien, dat als ergens een paard of eenige beesten werd, dat zij dezelven met groote menigte voor de gaste plaats, daar zij hoorden, dat zij hopende, dat er een stuk vleesch doorgesneden zoude, en eenige van met [illegible] bloed wierpen, om alzoo hunnen honger eenigzins te stelpen. Als de ouders de zaak zagen, de kinderen sprongen om vreugde, wanneer zij [illegible] als zij met een honger [illegible] spelende, mede op de kleine kinderen, dood te helpen, en te zien of er nergens niet eenige krakeleu [illegible] wilden weten, en of er nergens een brokje te vinden [illegible]. Als de ouders [illegible] van een paard, van een [illegible] niet overvloed [illegible] kinderen gekookt en gebraden en weggierpen, verstand, en [illegible] denkinderen [illegible] te zijn, de ouders [illegible] zij [illegible] en zuigen, om [illegible] te zijn als dingen.

"Zie," zoo besloot de oude man: "zoo [illegible] Heer kinderen! de zaken als dingen, die ik zelf gehoord, gezien en ten deele ook gevoeld hebbe: wat er voorts, in het verborgen, door den grooten nood wel gedaan en geleden is, dat weet Hij, Die het alles ziet, en Die onze ellende ten laatste ook genadiglijk heeft aangezien."

Het is bekend, dat, bij het Ontzet, in de *Pieters Kerk*, door de dankbare Gemeente gezongen is uit den IX. Psalm; doch uit het verhaal dezes Grijsaards blijkt, dat men ook de eerste verzen uit den XL. Psalm heeft gezongen.

Hulde der kunsten aan het feestvierend LEYDEN, *in het jaar* 1824, *door* H. VAN OVERVEST KUP. *Te Nijmegen bij J. J. Thilmé*, 1824. (Voor den Auteur).

Deze *Hulde*, met veel eerbiedige opdracht aan de Edele Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouderen der Stad Leyden, in dichtmaat, en zeer aan de Burgers van — en Studerende jeugd te Leyden, in ongebonden stijl, versierd, behoort tot het zinnespel. De Verloven, welke de hetzelve voorkomen, zijn geheel zinnebeeldig. Het denkje is bijzonderlijk voor de tegenwoordige feestviering opgesteld en draagt, met regt, den naam, die op den titel prijkt. Zoodanige Zinnespelen moeten derzelver grootsten luister niet alleen van de muzijk en van eene goede uitvoering ontvangen. Onze Dichter FEITAMA zegt elders: *Alle zinnebeelden hebben tegenwoordig noodig, en bovenal een uitnemend* TOONEEL. — Deze hulde echter, welke, bleken, na het Treurspel van de achtingswaardige VAN MERKEM, *Het Beleg der Stad Leyden*, ten Tooneele zal gevoerd worden, verdient alleen lof, zoowel in de zinnebeeldige voorstelling, als in de geheele vernuftige vinding. Er is niet alleen vele handeling in, maar ook zijn de koren juist geplaatst en de karakters zeer goed voorgesteld. De Tooneeldecoratien zullen veel vermogen, om deze hulde voor den aanschouwer belangrijk te maken. Gelijk het eerste tooneel, bij het ophalen van het gordijn, reeds het oog moet bekoren, zoo moet de verandering der Tooneels bij de derde Voorstelling, waar de tiedenmagd verschijnt, nog meer invloed verbeelden. Het laatste Tafereel vooral moge bij eene goede uitvoering, waar aan wij niet twijfelen, voldoen. Wij achten het onnoodig, meer van dit bevallig zinnespel te zeggen. De afzwegerigheid blijve opgewaakt. Het is zeker eene langzame blijdrage tot de feestviering, wij wenschen, dat de verdienstelijke Schrijver, welke Medeambtenaar van het Tooneelgezelschap is, zijn oog slaat met de opvoering van dezen schoon arbeid en Tooneelstuk niet bevalen. Zijn bevallig toegezonden verzuim als *Lijdde*, zegt bij, was hem steeds onvergetelijk. De waardige dagen eener Kommerlooze jeugd [illegible] hier naar terug, hier naar [illegible] zich van zijne geliefde bijgeworvenen, en hier mogt bij, voor vele jaren, op de schoone dagen der Studerende jeugd [illegible].

Toen, in den jare 1796 de Tooneelstukken, die den Duitschen Trots gewekt, in strijdigheid vermeld en als schoonheerge opgevoerd werden, zoo wil men de gansche spelen en balletten verwerpelijk, zoodat de fatsoenlijke Treurspelen verbannen werden, werden, te dezen dien, de navolgende twee geestrijke Aankondigingen, op de straat, gevonden.

Amstels Schouwburg, 't School der zeden,

Wijkt van zijnen ouderdom niet af.

Alles streelt er oog en oorlogen
Alles is er welluidend, zuiver
Speelt in een deftig zedig Treurspel,

Met een Vaderlandsche Kluchte,

Lagen en bedrog zijn 't lijdt
Maaschap [illegible]
Speelt in een Zangspel en Ballet,
Dit is 't maakt elk [illegible]

Om de deure blijft te krijgen
Legen [illegible]
Welk een schitterende verrijking
Leuren dat de Schouwburg [illegible]
Als hij Amstels gelijke [illegible]
In zijn grootste [illegible]
Die steeds lagchen, praten, dansen
Met *Diderot* of *Sijmons*
Zoo luidruchtig, dat het hindert,
Doch dit noemen zij *fon-*

(*Het vervolg op de Kant van dit Blad.*)

Voor het jaar 1825 worden er, in Alles, 14 Nederlandsche Letterbladen, onder welke 1190 Romans, Dramatische Werken, onder welke 1190 Romans, Dramatische Werken, onder welke 1190 Romans, Dramatische Werken

Zeeë-tijding.

Sedert onze laatsten alhier binnengekomen
J. Smith, *de Jonge Gerardo Cornelisz.* en P. C. Stuchon-
wer, *de Jonge Liebwith Zebede*, van Suriname, J. C.
Ludeana *Roskam*, van Curaçao, F. D. van Veen en H.
W. de Groot, van Liverpool, C. C. Westerbrink, van
Londen, H. Hobbert, van Lima, en H. H. de Boer,
van Gibraltar, naar Londen, als bijgaand, wegen te-
genwoordig.

Uitgezeild E. Groen, *Katarina Anna Helena*, naar
Suriname; R. Leslie, *Philip*, naar Bekimoes; C. Smit,
naar Gibraltar en Malaga; D. D. Filk, naar Porto,
Thomson, naar Corunna; T. Komst, naar La Rochelle;
R. S. Ayres, naar London, en W. Brickwort, naar Hull.

In het Vlie binnengekomen E. Page en D. D. de Jong,
van Londen, de laatste naar Noorwegen bestemd; als
bijgaand wegens tegenwind, en P. J. Sleddig, van
Londen, op de quarantaine vissende, heeft bij door gemelde
boeden een anker en touw van Terschelling aan boord
bekomen.

Uitgezeild W. T. Rijnsburg, naar Lubeck, A. de Haas,
naar de Noordzee en R. Koop, naar Hamburg.

Kapt. P. B. Steffers, vertrekkende naar *de Goede Hoop*, met bout, van Dronmen naar Amsterdam, meldt van Terschelling van den 27 September, dat alle schip-
pen verlegen stonden, overmits het zeer stormachtig
was geweest in zee, doch heeft den volgenden dag de zeis voortgezet.

Het Schip *Jupiter*, Kapt. Mandelie, van Bremen naar
Kaap Hatti, was den 24 September op de hoogte van
Beachyhead.

Aangevenen: Te Gibraltar Z. Mac Traspontschip
de Siemerow, Kapt. Luik, van Dorp, van Vlissingen
naar Port Mahon, en J. Wemmers, van Vlaardingen,
de Gezwinde Rijnvaarder, Kapt. Fokker, van Rotterdam
naar Kroonstad; te Yarmouth C. Hoppe, naar Koningsbergen, C. Pennetto, naar
Drontheim, N. Knudsen, naar Kopenhagen, A. Fermoe,
naar Kroonstad, S. G. Brouwer, naar Danzig, W. H.
Malder, naar Stettin, en S. H. Hoogduin, naar Nor-
wegen, H. Siebe en G. Hein, naar Hamburg, J. J. Al-
berts, op avontuur.

Voor Terschelling gezeild S. K. Bouten, naar New-
Castle, S. Hupfen en H. H. Lauriman, naar Aalborg.

In Terschelling binnengekomen J. Barret, *Susan*,
van Havana naar Hamburg; dezelve heeft in den nacht
tusschen den 25 en 27 September op de uitgrondes
het roer verloren en is dien middag, met verlies van
3 ankers en touwen, door hulp van 8 Texelsche
lodsschuiten binnen, voor het schutschip van Texel ge-
zeten dag voor het Rijp van Terschelling gebragt. De

Koninklijke Ordonnantie mede, op gister uitgevaardigd waarbij de Ordonnantie van den 15 Augustus, welke de wetten van den 31 Maart 1820 en 26 Julij 1821, betrekkelijk de censuur der dagbladen in werking herstelde, vervallen verklaard wordt.

Volgens de laatste tijdingen van Washington is de Markies de Lafayette den 16 Augustus te Nieuw-York aangekomen, op het Amerikaansch Schip de *Cadmus*. Zoo als de oude Amerikanen zeggen, heeft de tegenwoordigheid van den Markies eenige indruk gemaakt. De democratische geest beheerscht dit gewest. Te Nieuw-Orleans en te Charlestown is de geele koorts uitgebroken. De Graaf van Médem heeft te Washington de conventie overgebragt, te Petersburg geteekend, tusschen Rusland en de vereenigde Staten, betrekkelijk de wederzijdsche grensscheidingen in het noord-westen van Noord-Amerika.

Gister stonden de 5 pCt. op 101 fr. 25 centimes; de Bank-Actien 1920 fr. Volgens *de Etoile* zijn de 5 pCts. heden 101 fr. 40 cent.

NEDERLANDEN.

LEYDEN den 2 October. Heden aanvaardde de Hoogleerde Heer J. DE GELDER zijnen post, als Hoogleeraar in de Faculteit der Wis- en Natuurkundige Weetenschappen, met eene plegtige Redevoering *de Deo totius mundi Conditore et Moderatore, et illis naturae legibus, quibus societas reguntur, quam evidentissime cognoscendo*, d. i. *dat God, als Schepper en Bestuurder van het heelal, als die natuurwetten, welke den loop der hemellighamen regelen, op de overtuigendste wijze te kennen is.* Daarna hield ook de Hoogleerde Heer M. J. MACQUELYN, benoemd tot Hoogleeraar in de Faculteit der Geneeskunde, zijne plegtige Lawijdingsrede *de Medicinae Practicae Doctore, fideli Artis historico*, d. i. *over den openbaren Leeraar, in de Practijk der Geneeskunde, beschouwd als vlijtig beoefenaar van de geschiedenis zijner kunst.*

De *Studenten* der Leydsche Hoogeschool, doordrongen van den diepsten eerbied en de vurigste erkentenis voor de deugd dier onvergetelijke Voorvaderen, aan wier ebbewerkheden moed en standvastigheid het dierbaar Vaderland zijne vrijheid en de Leydsche Hoogeschool haren oorsprong te danken heeft, hebben zich verheugd over de vereerende uitnoodiging van den Edel Achtbaren Raad dezer Stad om ook nu weder, daar de twee honderd vijftigste jaardag van Leydens Ontzet zal aanbreken, het hunne toe te brengen tot het plegtig en luisterrijk vieren van die hemelsche gebeurtenis, en hebben dien ten gevolge algemeen besloten, op dien dag, die aan ieder stille en godsdienstige gedachtenis dier Verlossing, volgens onze zoo heilzame gewoonte, zal zijn toegewijd, op den morgen van den 4den October, door het uitrukken van Vlaggen uit de Studenten-kotsen, de Vereenigingen aan te kondigen, die aangezeten stellen zich in de Akademie te verzamelen, en vandaar in optogt langs het Rapenburg, de Rokin, de Steenschuur en de Breedstraat, naar het Raadhuis te vervoegen, om zich met de overige Corporatien te vereenigen en gezamentlijk voor de St. Pieterskerk, ten het aanhooren der Redevoering van hunnen beroemden en geliefden Hoogleeraar VAN DER PALM te begeven. Na de afloop dier Redevoering zullen zij naar den Raadhuize, en van daar langs de Bredestraat, naar de Akademie terugkeeren, alwaar de trein zal worden ontbonden. Des avonds zal een, voor het gebouw der Studen-Societeit geplaatste Roog, prachtig worden verlicht, en zullen de vereenigde Wapens dezer Stad en Hoogeschool, mede verlicht, midden over de Bredestraat pijlen. Ten half elf uren zal er vuurwerk op het Galgewater, van een aldaar liggend vlot, aan Vuurwerk worden afgestoken. Eindelijk zal den vorigen dag door de Regter eenen algemeenen Maaltijd van Studenten, in het gebouw meest de Waalsche Kerk, worden besloten.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Met toestemming van de Ed. Achtb. Regering der Stad Leyden, zullen de Nederlandsche Tooneelisten, onder bescherming van Z. E. H. den Kommissaris der We-

derlanden, en directie van OBELT, KUP en DE KONING, de eer hebben te vertoonen, Heden Maandag den 4 October:

HET BELEG DER STAD LEYDEN.

Treurspel, door Vrouwe *Lucretia Wilhelmina van Winter*, geb. *van Merken*. Na hetzelve:

EENE HULDE DER KUNSTEN AAN HET HERSTELVEREENIGD LEYDEN,

zinnebeeldige voorstelling, met *Zang*, door *H. van Overvest Kup*, bijzonderlijk, voor dit feest vervaardigd, en versierd met eene nieuwe decoratie.

Precies te 8 uren op het tooneel, om tijdig te kunnen eindigen.

De boekjes van de *Zinnebeeldige Voorstelling* door *H. van Overvest Kup*: zijn te bekomen bij de Wed. M. CYFVEER, Jz., Boekhandelaarsse, op het Rapenburg.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Heden Maandag den 4 October, des avonds ten half twaalf uren, ter gelegenheid van de Feestvierung van *het Ontzet der Stad Leyden*, zal gegeven worden BAL. De entrée, voor een Heer, met of zonder Dame, is *f* 1, en voor iedere Dame meerder, 50 cents.

*** Heden verloste mijne geliefde Echtgenoot MARIA ENGELINA PAPING, zoon voorspoedig van eene *doode* DOCHTER.

LEYDEN den 1sten October 1824.

H. J. VAN WENSEN.

*** Heden trof mij de lang gevreesde slag. Mijne Echtgenoote, JACOMINA BREVÉE, werd mij dezen avond in den, ouderdom van bijna 56 jaren, na eene Echtvereeniging van ruim 30 jaren, van eene ongeneeslijke kwaal, na veel lijdens door den dood ontrukt.

LEYDEN, den 29 September 1824.

G. VAN HARTROP.

*** LEYDEN den 2de October 1824. Heden avond ten 9 uure, overleed alhier, na eene langdurige ongesteldheid, Vrouwe MARIA HELENA VAN HELSDINGEN, Wed. van wijlen den Wel-Edelen Heer en Mr. JEAN FREDERIC EUTN, in den ouderdom van vier en vijftig jaren.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam den 2den October 1824.

Holland, Werkelijke Schuld	2½ pCt.	f 58½	a 59
—— Rest. Vitgeleide dito	2½	14	14⅛
—— Kapp. Rillerten		544	a 55
—— Amortisatie-Syndicaat	4½	99½	a 99⅝
—— Domein Obligatien	2½	86½	a 87
—— dito van dito het Stel	5	89½	a 90
—— Handel-Maatschappij	4½ pCt.	100	a 100
Frankrijk, Tiers Consolidés	5	100	a 100
Rusland, Obl. Hope en Comp.	5	101	a 101
—— Inscriptien op Oberdorp	5	3½	a 3⅝
Pruisen, Obl. Nieuw Landen		105	a 105
—— Dito in Londen van 1818		104	a 104
Spanje, Obl. bij *Hope* en *Comp.*	5	47½	a 48
—— Nieuwe geldleening van			
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en Comp.*	5 pCt.	87	a 88
—— dito ——	4	74	a 74½
—— Certificaten	5	101	a 101
—— Metalliek	5	90	a 91
—— Dito Bank-Actien		1300	a 1305
Napels, Certificaten	5	83½	a 84
—— Dito dito in Napels		84	a 84½

*** C. G. VAN DER HOEK, Boekhandelaar te Leyden, zal *maar voor korten tijd* de verkooping der *Wed. Ed. Achtb. Heeren Burgemeester en Wethouders der Stad*, (welke daarmede de *sinnerijke ruimten* zullen doen uitreiken) uitgeven: Eene BESCHRIJVING DER VIERING van het vijftig-jarig EEUWFEEST, wegens het Ontzet der Stad Leyden, plegtig gevierd op den 3de en 4de October 1824. — Bovengemelde Beschrijving zal verrijkt zijn met belangrijke ONUITGEGEVENE STUKKEN, betrekkelijk het gemelde Beleg, welke thans door de Edel Achtb. Regering en andere betrekkingen, goedgunstig zijn afgestaan. De toezending zal bij alle Boekhandelaren des Rijks geschieden.

*** In *HET ZWYNSHOOFD*, in Leyden, op de plaats van den Burgemeester VAN DER WERFF, zal op Heden, Maandag den 4 October, gegeven worden: BAL en VAUXHAL. De entrée voor een Heer met of zonder Dame één Gulden, en voor iedere Dame meerder 50 Cents. Het Locaal en de Plaats zal vrij verligt zijn.

*** De Ondergeteekende geeft het Edelen Publiek kennis, dat hij voortaan voorzien is van de allerbeste soorten van Lutkesche en Galgate-STEENKOLEN, alsmede BRANDHOUT, in Zaalwaldsche BEDEN, bestaande uit promte en droge

H. P. SERRADA, Gistelbezemvrecht, Wijk I No. 207 te Leyden.

*** J. W. VAN LEEUWEN, boekhandelaar op de Breedestraatsteeg, agter de Waag, zal op Woensdag den 6 October 1824, en drie volgende dagen, des voormiddags ten 10 uure, verkoopen: Eene aanzienlijke Verzameling van BOEKEN uit de Godgeleerdheid, Geneeskunde, en oude en nieuwere Letteren, meestendeels zeldzame; eenige Anatomische Praeparaten, en eene zeer breede Verzameling van Physische Instrumenten; benevens eene fraaije partij Plaaten en Tekeningen in lijsten en zonder. De Godgeleerde Boeken zijn geschikt voor de Studenten in de Godgeleerdheid. Dezelve zijn te zien bij den Wel-Eerwaarde Heer H. VAN BUKSELT, in leven *R. C. Pastoor te Delft*. Op Morgen, Dinsdag den 5 October, zal alles voor een ieder ter inzage liggen.

*** Bij A. en J. HONKOOP te Leyden, is heden van de pers gekomen en aldaar verkrijgbaar, bij de viering van het plechtig EEUWFEEST VAN HET ONTZET DER STAD LEYDEN, gevierd den derde en vierde October 1824, door MARIA PETRONELLA VAN STARKENBURG: à 5 Stuivers.

*** Bij de Weduwe D. VAN SANDEN en Zoon te Rotterdam, is gedrukt en bij alle Boekhandelaren te bekomen: *OFFER AAN GOD, HULDE AAN DEN KONING*, bijde Herinneringen en Zegenbeden van mijne Vaderstad Leyden, ter gelegenheid van de Twee honderd Vijftigjarige Feestviering van *Leydens Ontzet*; à ten Cents.

Te Leyden bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER en ZOON, en de Boekhandelaren.